

Η φετινή πρωτότυπη παρουσίαση της «*Δημιουργικής ομάδας του Συλλόγου Φίλων του Μότσαρτ*» στα Χανιά με την συνεργασία και την αιγίδα της «*Εταιρείας Κρητικών Σπουδών*», του Δήμου Χανίων και της Περιφέρειας Κρήτης με γενικό τίτλο «*Από την Κρήτη στον κόσμο*». περικλείει έργα μουσικής δωματίου συνθετών διαφορετικών οριζόντων και εθνών που συνδέονται όμως με την Ελλάδα. Επιφανείς μουσικοί ερμηνευτές με διεθνή ακτινοβολία μετά το επιτυχές αφιέρωμα στον Νίκο Καζαντζάκη στον Βάμο το 2015 συμπράττουν σε αυτή την ξεχωριστή παρουσίαση.

Τα εξάρχοντα μέλη της Κρατικής Ορχήστρας Αθηνών
Ευάγγελος Σταθουλόπουλος: *φλάουτο*, Ισίδωρος Σιδέρης: *βιολοντσέλο*,
Παναγιώτης Τζιώτης: *βιολί*, Ευάγγελος Σκούρας: *κόρνο*
και ο διακεκριμένος σολίστ πιάνου
Απόστολος Παληός.

Από την Κρήτη ως κοιτίδα και άξονα μιας παγκόσμιας πνευματικής παράδοσης προβάλλονται σε μια «*δημιουργική πολύπτυχη συναυλία*» επιλεγμένα μουσικά έργα σύγχρονης και νεότερης μουσικής δημιουργίας ενσωματώνοντας τους τέσσερεις διαφορετικούς ορίζοντες προσανατολισμού: ανατολή, δύση, βορά, νότο σε μια σφαιρική αντίληψη σμίλευσης των ηχητικών κόσμων προς μια διεθνή επικοινωνία και στα πλαίσια ενός ευρύτερου πνεύματος συνεργασίας αλλά και ειδικότερα μέσα από τη σχέση τους με το ελληνικό πνεύμα και την Κρήτη.

Η συναυλία ξεκινά με το έργο του Καρλ Νίλσεν «*Κάντο σεριόζο*» για πιάνο και κόρνο τιμώντας ένα μουσουργό που ασχολήθηκε βαθιά και ιδιαίτερα με την ελληνική σκέψη. Συνεχίζεται με ένα απόσπασμα από το έργο του Μποχουσλάβ Μαρτινού «*Μαδριγάλι –Σονάτα*» μνημονεύοντας τον πνευματικό συνοδοιπόρο του Νίκου Καζαντζάκη και την πνευματική σύνδεση με την αέναη αναζήτηση της δημιουργικής ανθρώπινης σκέψης αλλά και έργα των Ζακ Ιμπέρ, Ιγκόρ Στραβίνσκυ, Ρόμπερτ Σούμαν, Ντμίτρι Σοστακόβιτς, Νίκου Σκαλκώτα, Αλεξάντρ Γκλαζούνοφ., Δημήτρη Καψωμένου, Κώστα Κυδωνιάτη, Γιάννη Κωνσταντινίδη, Κωνσταντίνου Κακαβελάκη..

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΡΗΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΨΩΜΕΝΟΥ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΩΝ ΤΟΥ ΜΟΖΑΡΤ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΡΗΤΗ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΧΑΝΙΑ 2017

ΚΕΝΤΡΟ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ Κ.Α.Μ

09 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2017 Ωρα 8.30 μ.μ

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

Εισήγηση Κωνσταντίνου Δ. Κακαβελάκη

1. Καρλ Νίλσεν- «Κάντο σεριόζο», για πιάνο και κόρνο
Ευάγγελος Σκούρας (κόρνο)- Απόστολος Παληός (πιάνο)
2. Μποχουσλάβ Μαρτινού «Μαδριγάλι σονάτα 2^ο μέρος»
*Ευάγγελος Σταθουλόπουλος (φλάουτο), Παναγιώτης Τζιώτης (βιολί),
Απόστολος Παληός (πιάνο)*
3. Ιγκόρ Στραβίνσκυ «Ελεγεία» για σόλο βιολί
Παναγιώτης Τζιώτης (βιολί)
4. Ζακ Ιμπερ «Δύο Ιντερλούδία» *Ευάγγελος Σταθουλόπουλος (φλάουτο),
Παναγιώτης Τζιώτης (βιολί), Απόστολος Παληός (πιάνο)*
5. Ρόμπερτ Σούμαν «Φαντασία» για τσέλο και πιάνο 1, αρ. έργου 73
Ισιδωρος Σιδέρης (βιολοντσέλο) - Απόστολος Παληός –(πιάνο)
6. Ντμίτρι Σοστακόβιτς «Σονάτα για βιολοντσέλο και πιάνο» σε ρε
ελάσσονα (δεύτερο μέρος) αρ.έργου 40
Ισιδωρος Σιδέρης (βιολοντσέλο) - Απόστολος Παληός –(πιάνο)
7. Αλεξάντρ Γκλαζούνοφ Ρεβερι για πιάνο και κόρνο
Ευάγγελος Σκούρας (κόρνο) Απόστολος Παληός (πιάνο)

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

1. Νίκος Σκαλκώτας: 15 μικρές παραλλαγές για πιάνο –
Απόστολος Παληός (πιάνο)
2. Δημήτρης Καψωμένος : Του δειλινού ο στοχασμός για πιάνο και βιολί
Παναγιώτης Τζιώτης (βιολί) Απόστολος Παληός (πιάνο)
3. Δημήτρης Καψωμένος: Χορός στο Φοινικόδασος για φλάουτο, βιολί
και βιολοντσέλο *Ευάγγελος Σταθουλόπουλος (φλάουτο), Παναγιώτης Τζιώτης (βιολί)
Ισιδωρος Σιδέρης (βιολοντσέλο)*
- 4.Κώστας Κυδωνιάτης: : Από τη 2^η ελληνική σουίτα «Πελοποννησιακός –
Χανιώτικος» για βιολοντσέλο και πιάνο *Ισιδωρος Σιδέρης (βιολοντσέλο) -
Απόστολος Παληός –(πιάνο)*
5. Γιάννης Κωνσταντινίδης: Αρχαγγελίτικος σκοπός Ρόδος, από τη
δωδεκανησιακή σουίτα.(22 Τραγούδια και χοροί της Δωδεκανήσου
του Γιάννη Κωνσταντινίδη)
Παναγιώτης Τζιώτης (βιολί) Απόστολος Παληός (πιάνο)
6. Λώρης Μαργαρίτης: Σονατίνα για πιάνο -*Απόστολος Παληός (πιάνο)*
7. Κωνσταντίνος Κακαβελάκης: Αμάραντος – Κόρνο, φλάουτο, βιολί,
πιάνο, βιολοντσέλο *Ευάγγελος Σταθουλόπουλος, Ευάγγελος Σκούρας Κόρνο,
Απόστολος Παληός, (Πιάνο) Παναγιώτης Τζιώτης (βιολί), Ισιδωρος Σιδέρης (βιολί)*

Απόστολος Παληός (πιάνο)

Γεννημένος στην Καρδίτσα ο σολίστ πιάνου Απόστολος Παληός χαρακτηρίστηκε ως «καταπληκτικός πιανίστας» (Cyprien Katsaris) και «ασυνήθιστα χαρισματικός μουσικός με σπουδαία φινέτσα, εκφραστικότητα και καλλιτεχνική οντότητα» (Y. Solomon).

Διπλωματούχος πιάνου και πτυχιούχος ανώτερων θεωρητικών στο ΔΩλάριας, σπούδασε στις Μουσικές Ακαδημίες Βερολίνου και Λειψίας με τους G. Sava και M. Tomas, όπου έλαβε σολιστικό δίπλωμα και master με άριστα παμψηφεί και διάκριση, ενώ μελέτησε παράλληλα μουσική δωματίου και διεύθυνση ορχήστρας. Θήτευσε κοντά σε σημαντικές προσωπικότητες του καλλιτεχνικού στερεώματος, όπως οι A. Ciccolini, M. Perahia, C. Katsaris, Y. Solomon, R. Szidon, Γ. Χατζηνίκος. Είναι απόφοιτος και αριστούχος

διδάκτορας του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του ΕΚΠΑ. Υπήρξε υπότροφος των Ιδρυμάτων Ι. Κωστόπουλου, Κόσμος εν Αρμονία, του Κρατιδίου της Σαξονίας, του Friedrich Ebert Stiftung και του IKY και βραβευθείς πολλών διεθνών διαγωνισμών πιάνου, μουσικής δωματίου και σύνθεσης σε Ελλάδα, Γερμανία, Ιταλία και Ισπανία. Τιμήθηκε με τον έπαινο της Ακαδημίας Αθηνών, κέρδισε το Βραβείο Gina Bachauer του Ιδρύματος World in Harmony και διακρίθηκε επανειλημμένα από την Ένωση Ελλήνων Κριτικών Θεάτρου και Μουσικής. Ως σολίστ έχει εμφανιστεί σε σημαντικές συναυλίες και φεστιβάλ στην Ελλάδα και στο εξωτερικό (Γερμανία, Αγγλία, Γαλλία, Ισπανία, Αυστρία, Ρωσία, Νορβηγία, Ρουμανία, Κύπρος, Τουρκία, Η.Π.Α., Χιλή) και σε μερικές από τις σημαντικότερες αίθουσες συναυλιών του κόσμου (Philharmonie Βερολίνου, Konzerthaus Βιέννης, Carnegie Hall Ν. Υόρκης Φιλαρμονική Όσλο, Auditorio de Falla Γρανάδας, Μέγαρο Μουσικής Αθηνών). Στις ηχογραφήσεις του περιλαμβάνεται μεταξύ άλλων συνεργασία με τη Naxos. Έχει συμπράξει επανειλημμένα με όλες τις ελληνικές ορχήστρες και σημαντικές του εξωτερικού (Συμφωνική Ορχήστρα Βερολίνου, Orquesta Ciudad de Granada κ.ά.) και έχει διατελέσει λέκτορας πιάνου στο Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του ΠΑΜΑΚ.

Ευάγγελος Σταθουλόπουλος– (Φλάουτο)

Γεννήθηκε στην Κέρκυρα το 1977 όπου πήρε τα πρώτα μαθήματα φλάουτου, πιάνου και θεωρητικών στη Φιλαρμονική Ένωση 'Ι. Καποδίστριας' και στο Ωδείο Κέρκυρας με δασκάλους τους Α. Στάνισελ, Γ. Περούλη και Ι. Βαρότση. Το 1992 ξεκίνησε μαθήματα φλάουτου με τον Θ.Γεωργίου, το 1997 πήρε δίπλωμα φλάουτου από το ωδείο 'Φ. Νάκας' με βαθμό Άριστα παμψηφεί και Α Βραβείο (τάξη Θ. Γεωργίου) και συνέχισε τα μαθήματα φλάουτου με τον Π. Δράκο και ακολούθως με τον R.Davis.Επίσης έχει παρακολουθήσει σεμινάρια φλάουτου με τους P.Edmund-Davies, L.Ruoho, S.Milan, S.Newbold, Ph.Pierlot και P-L.Graf. Έχει διατελέσει Κορυφαίος Α΄ στη Συμφωνική Ορχήστρα του Δήμου Αθηναίων. Από το 2000 ανήκει στο δυναμικό της Κρατικής Ορχήστρας Αθηνών (ΚΟΑ) και από το 2004 αποτελεί μόνιμο μέλος της κατέχοντας τη θέση του Κορυφαίου Β΄. Ως μέλος του κοιντέτου ξύλινων πνευστών της ΚΟΑ έχει επιδείξει πλούσια εκπαιδευτική δράση στην Αττική και σε πολλά μέρη της Ελλάδας. Έχει εμφανιστεί ως σολίστ με τη Συμφωνική Ορχήστρα του Δήμου Αθηναίων, την 'Καμεράτα' Ορχήστρα των Φίλων της Μουσικής, την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης, την Κρατική Ορχήστρα

Αθηνών και την 'Camerata Stuttgart' ενώ λαμβάνει τακτικά μέρος σε συναυλίες μουσικής δωματίου. Τον Σεπτέμβριο του 2002 κέρδισε το Β' Βραβείο στον Πανελλήνιο διαγωνισμό Ξύλινων Πνευστών της εταιρείας 'Τέχνη'. Από την Άνοιξη του 2009 αποτελεί ιδρυτικό μέλος του κουιντέτου ξύλινων πνευστών 'Αίολος' με εμφανίσεις στις περισσότερες αίθουσες συναυλιών της Αθήνας και με παρουσιάσεις πολλών έργων ελλήνων συνθετών. Είναι πτυχιούχος χημικός του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Ευάγγελος Σκούρας (Γαλλικό κόρνο)

Ο Ευάγγελος Σκούρας γεννήθηκε στην Κέρκυρα όπου και πήρε τα πρώτα μαθήματα μουσικής στη Φιλαρμονική Εταιρεία «ΜΑΝΤΖΑΡΟΣ» με δάσκαλό του, τον Γ. Κούρκουλο. Συνέχισε τις σπουδές του στο Ελληνικό Ωδείο Αθηνών με καθηγητή το Νίκο Κορατζίνο και πήρε δίπλωμα Κόρνου με άριστα και Α' βραβείο. Σπούδασε επίσης ανώτερα θεωρητικά. Είναι μέλος του Συγκροτήματος Μουσικής Δωματίου «Νικόλαος Μάντζαρος», με το οποίο έλαβε μέρος σε συναυλίες στην Ελλάδα και σε πολλές χώρες του εξωτερικού. Από το 1974 ως το 1992 ήταν κορυφαίος στην Συμφωνική Ορχήστρα της Ε.Ρ.Τ.. Από το 1981 ως το 1983 κατείχε την θέση του Α κόρνου στην ορχήστρα της Εθνικής Λυρικής Σκηνής. Επίσης είχε τη θέση του Α κόρνου

στην ορχήστρα των Χρωμάτων του Μάνου Χατζιδάκι, του οποίου υπήρξε συνεργάτης για είκοσι χρόνια, συμμετέχοντας σε όλες τις συναυλίες, ηχογραφήσεις και δισκογραφικές του δραστηριότητες. Από το 1983 έχει τη θέση του Α κόρνου στην Κρατική Ορχήστρα Αθηνών, θέση που κατέχει μέχρι και σήμερα. Έχει εμφανιστεί ως σολίστ, με τις Κρατικές Ορχήστρες Αθηνών και Θεσσαλονίκης, την ορχήστρα της Ε.Ρ.Τ. και την Ελληνική Καμεράτα. Είναι καθηγητής στα ωδεία «Ορφείο Αθηνών» και «Ωδείο Αθηνών».

Παναγιώτης Τζιώτης

Ο Παναγιώτης ξεκίνησε 7 χρονών τις σπουδές βιολιού στην τάξη του Ιωάννη Τζουμάνη. Αποφοίτησε τον Ιανουάριο 1997 αποκτώντας το Δίπλωμα βιολιού του Ωδείου Αθηνών με Άριστα Παμψηφεί και Α Βραβείο. Συνέχισε τις σπουδές του με τη σολίστ Mayumi Fujikawa στο Trinity College of Music (TCM), London. Κατά την τετραετή φοίτησή του εκεί του απονεμήθηκαν διάφοροι μεταπτυχιακοί τίτλοι μεταξύ των οποίων και το Master of Music in Performance (MMus in Perf) με Διάκριση. Το 2004 χάρις σε μια εκπαιδευτική άδεια μελέτησε βιολί αρχικά με

τον Nick Whiting, κορυφαίο της ορχήστρας BBC NOW και έπειτα στο Royal Northern College of Music (RNCM), Manchester με τον εξάρχοντα της BBC Philharmonic και διακεκριμένο παιδαγωγό, Yuri Torchinsky. Τον Ιούνιο του 2007 απέκτησε το RNCM Postgraduate Diploma με Διάκριση.

Ο Παναγιώτης έχει λάβει υποτροφίες από διάφορους οργανισμούς όπως το TCM, το RWCMD, το RNCM, το ΙΚΥ και τον σύλλογο «οι Φίλοι της Μουσικής». Έχει συμμετάσχει σε πολλά masterclass και ανάμεσα στους μέντορες του αριθμούνται οι Zvi Zitlin, Majiek Rakovski, Kasuki Sawa, Diana Cummings, Antony Marwood καθώς και μέλη συνόλων όπως τα Floristan και Gould Trio, οι Lindsays, το Endellion και το Eroica Quartet.

Στις διακρίσεις του στο εξωτερικό περιλαμβάνονται το Vivian Joseph Award (TCM, 1999) για σόλο βιολί και το Cavatina Chamber Music Trust Award (RWCMD, 2004) με το πιάνο τρίο του, Trio Arte.

Ο Παναγιώτης έχει δώσει σειρά από ρεσιτάλ στο Λονδίνο και έχει εμφανισθεί ως σολίστ στο Lahti, Finland, στο Manchester, UK, στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών με την Καμεράτα καθώς και στο Μουσείο Μπενάκη, Πειραιώς με την Κρατική Ορχήστρα Αθηνών (ΚΟΑ).

Κατά τη διαμονή του στην Αγγλία έχει εργαστεί ως έκτακτος μουσικός με την London Symphony Orchestra (LSO) και την BBC National Orchestra of Wales (BBC NOW). Τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια εργάζεται ως μόνιμος μουσικός της ΚΟΑ. Είναι ιδρυτικό μέλος του Κουαρτέτου Εγχόρδων Αθηνών καθώς και των συνόλων σύγχρονης μουσικής Ergon Ensemble & NQR (Not Quite Right).

Ισίδωρος Σιδέρης (Βιολοντσέλο)

Ο Ισίδωρος Σιδέρης γεννήθηκε στην Αθήνα το 1975. Άρχισε τις μουσικές του σπουδές στο βιολοντσέλο με δάσκαλο τον Νίκο Κοτζιά. Συνέχισε στο Ωδείο Αθηνών κοντά στους καθηγητές Ελευθέριο Παπασταύρου και Βύρωνα Φιδετζή, από το οποίο αποφοίτησε με Δίπλωμα με Άριστα και Πρώτο Βραβείο παμψηφεί.

Ολοκλήρωσε τις σπουδές του στην Ανώτατη Ακαδημία Μουσικής του Detmold/Dortmund, στην Γερμανία, στο μεταπτυχιακό τμήμα καλλιτεχνικής εκπαίδευσης (Künstlerische Ausbildung) κοντά στον καθηγητή Prof. Gotthard Popp, λαμβάνοντας το 2001 Δίπλωμα βιολοντσέλου με τον βαθμό «Άριστα».

Έχει συμμετάσχει σε πολλά διεθνή masterclasses βιολοντσέλου και μουσικής δωματίου στην Ελλάδα και στο εξωτερικό και δάσκαλοί του υπήρξαν μεταξύ άλλων οι David Geringas, Steven Isserlis, Wolfgang Boettcher, Maria Kliegel,

Marcio Carneiro, Truls Svane ενώ συμμετείχε και στην Internationale Ensemble Modern Akademie. Έχει συμπράξει ως σολίστ με την Κρατική Ορχήστρα Αθηνών στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, έχει ηχογραφήσει για την Ελληνική Ραδιοφωνία και Τηλεόραση και τις ραδιοφωνίες της Ιταλίας και του Βατικανού. Έχει εμφανιστεί σε σημαντικά φεστιβάλ (Διεθνή φεστιβάλ μουσικής Ναυπλίου, Κυκλάδων, Σαντορίνης, Ηρακλείου, Ρεθύμνου, Μυκόνου, Παξών, Armonie della Sera και Alba στην Ιταλία κ.α.) και σε συναυλίες μουσικής δωματίου στην Ελλάδα, Ιταλία, Γαλλία, Αυστρία, Γερμανία, Ελβετία, Ρουμανία και τις ΗΠΑ.

Ο Ισίδωρος Σιδέρης είναι ιδρυτικό μέλος του Κουαρτέτου Εγχόρδων Αθηνών και από το 2001 μόνιμο μέλος της Κρατικής Ορχήστρας Αθηνών, στην οποία είναι αναπληρωτής κορυφαίος βιολοντσελίστας.

Ο Κωνσταντίνος Δ. Κακαβελάκης θήτευσε στον τομέα των ανώτερων μουσικών θεωρητικών κοντά στον Γ.Α. Παπαϊωάννου στην Αθήνα στο Ελληνικό Ωδείο και συνέχισε τις σπουδές του στην Βόννη, την Κολωνία και το Ντύσσελντορφ όπου σπούδασε Μουσικολογία Βυζαντινολογία, φιλοσοφία επικοινωνιακή έρευνα και σύνθεση κοντά στον Μποντίνερ Ντίμοφ , τον Μάρτιν Τσενκ, τον Δημήτρη Τερζάκη και τον Γκύντερ Μπέκερ. Ολοκλήρωσε τις ακαδημαϊκές του σπουδές με την εκπόνηση της διδακτορικής του διατριβής στο Ινστιτούτο Μουσικολογίας του Πανεπιστημίου του Αμβούργου με επιβλέποντες καθηγητές τον Κωνσταντίνο Φλώρο και τον Πέτερ Πέτερσεν με θέμα το πρωτοποριακό σκηνικό έργο του Γκυόργκι Λίγκετι «Aventures & Nouvelles Aventures» που εξεδόθη από τον διεθνή επιστημονικό εκδοτικό οίκο :

Peter Lang το 2001 στο Αμβούργο. Σημαντικές συμβουλές , υποδείξεις επιρροές και εμπνεύσεις έλαβε επίσης από τους συνθέτες Ιάννη Ξενάκη, Θόδωρο Αντωνίου, Γκ. Λίγκετι , Λουίτζι Νόνο, Χανς Βερνερ Χέντσε , Τζών Κέιτζ. Από το 2001 ανέλαβε το ελληνικό τμήμα του Συλλόγου Φίλων του Μότσαρτ που είχε ιδρύσει ο Λώρης Μαργαρίτης στο Σάλτσμπουργκ και τη Θεσσαλονίκη και καλλιέργησαν η Ιντα Ρόζεκραντς Μαργαρίτη και η Μαρίνα Κουτούβαλη πραγματοποιώντας σημαντικές αυθεντικές παρουσιάσεις , συναυλίες και διεθνείς ερευνητικές συναντήσεις . Από το 2006 πραγματοποιεί σε συνεργασία με την Τηλεόραση της Βουλγίας πρωτότυπες οπτικοακουστικές ενημερωτικές εισηγήσεις και παρουσιάσεις σημαντικών έργων της όπερας και του διεθνούς κλασικού μουσικού ρεπερτορίου συνεισφέροντας σε μια πλατύτερη φωταγώγηση και ανάδειξη για το ευρύ κοινό σημαντικών μουσικών έργων.

Η κρίση της σύγχρονης μουσικής μετά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο η τεχνολογική μετουσίωσή της και η μετάπλαση των μορφών της όπως στη μορφή media work ή στην αποκλειστική ηλεκτρονική της υπόσταση αλλά και η τυποποίησή της και εμπορευματοποίησή της έχουν απασχολήσει τον Κ. Κακαβελάκη σε πολλά θεωρητικά του κείμενα όπως το δοκίμιο στα πλαίσια του διεθνούς συνεδρίου στο Ινστιτούτο Γκαίτε Αθηνών «Η αξία της μουσικής σήμερα» «Μουσική και ποίηση σε ένα μετα- ανθρώπινο κόσμο» αλλά και οι μεταμορφώσεις του μουσικού μοντερνισμού και μεταμοντερνισμού στη διδακτική του θητεία στο Τ.Μ.Σ του Ιονίου Πανεπιστημίου και ως αναπληρωτής καθηγητής στο Τ.Μ.Σ του παν/μίου Αθηνών απ' το 2002 έως το 2008 . Βλέπε Ανθρώπινη ή ηλεκτρονική μουσική μορφή; Μερικές σκέψεις με αναφορά στους Φράνκο Εβανγκελίστι, Τέοντορ Αντόρνο, Λουίτζι Νόνο, Τζων Κέιτζ, Ερλ Μπράουν και Γκυόργκι Λίγκετι .Περιοδικό: Μουσικολογία Τεύχος 20 ή το δοκίμιο του για τους έλληνες συνθέτες Γιάννη Χρήστου και Νίκο Σκαλκώτα (Στα ίχνη του Οδυσσέα) στο συλλογικό έργο των εκδόσεων Ζήτη Νέα ανθρωπολογία και μοντέρνα τέχνη, του Βασίλη Φιοραβάντε

Κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα το2004 παρουσιάστηκε στην Πνύκα στα πλαίσια ενός διεθνούς συνεδρίου για τον Πίνδαρο η πολύπτυχη μουσική δημιουργία του ΑΙΘΗΡ ένα εκτενές μουσικό αφιέρωμα στο ελληνικό πνεύμα που εξεδόθη από τη γερμανική δισκογραφική εταιρεία Auris Subtilis σε συνεργασία επιφανών ερμηνευτών ενώ το συνεδριακό δοκίμιο «Το διαχρονικό μήνυμα του Πίνδαρου» εξεδόθη από την προεδρία της Ελληνικής Δημοκρατίας σε ξεχωριστό συνεδριακό τόμο.Η δημιουργική ομάδα του Συλλόγου Φίλων του Μότσαρτ προέκυψε μετά από συζήτηση που είχε ο Κωνσταντίνος Κακαβελάκης με τον Απόστολο Παλή το 2007 μετά από δύο δισκογραφικές συνεργασίες πάνω στον μουσικό ρομαντισμό καθώς και την ολοκλήρωση της παραγωγής του δίσκου με έργα για πιάνο του Λώρη Μαργαρίτη και του Φέλιξ Πέτερκε από τη δισκογραφική εταιρεία Νάξος και τη γενικότερη διάθεση για μια δημιουργική συνεργασία γύρω από τις άγνωστες πτυχές της νεοελληνικής μουσικής και την παρουσίαση πρωτότυπων συναυλιών με θέματα που συνδέουν και γεφυρώνουν τη διεθνή με την ελληνική αναδημιουργική μουσική σκέψη

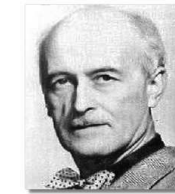
Ο **Καρλ Νίλσεν** σημαντικός Δανός μουσουργός βρέθηκε το 1902 στην Ελλάδα. Η γυναίκα του είχε ιδιαίτερο επιστημονικό ενδιαφέρον για θέματα της ελληνικής τέχνης ενώ ο ίδιος για την αρχαιολογία και έτσι βρήκε την ευκαιρία με την επίσκεψη αυτή και αυτός να εμβαθύνει στο ελληνικό πνεύμα.. Το Ωδείο Αθηνών του παραχώρησε ένα πιάνο όπου για αρκετό διάστημα ασχολήθηκε μελετώντας τον περιβάλλοντα χώρα ατενίζοντας το Αιγαίο. και τις κινήσεις του Ηλίου πάνω στη θάλασσα από την ανατολή μέχρι τη Δύση. Συνέθεσε την ουβερτούρα «Ηλιος» για μεγάλη ορχήστρα η οποία ολοκληρώθηκε το 1903. Το «Κάντο σερίζο» για κόρνο και πιάνο είναι ένα έργο που συνετέθη το 1913 και είναι ένα καλωσόρισμα για νέους κορνίστες που επιθυμούν να πλαισιώσουν την μεγάλη ορχήστρα της πόλης του και να δοκιμαστούν..Εγκλωπώνει το πνεύμα της δοκιμασίας της δεξιότητας αλλά και μέσα από αυτήν, της πνευματικής συμπιλίωσης.

Το έργο για φλάουτο βιολί και πιάνο του **Μποχουσλάβ Μαρτινού** «Μαδριγάλι Σονάτα» γράφτηκε το 1942 και εξεδόθη το 1949 μετά το τέλος του Β' παγκοσμίου πολέμου . Στο έργο ενυπάρχει μια αγωνιώδης αναζήτηση διαφορετικών διαστάσεων ενώ ειδικότερα στο δεύτερο μέρος.. η διαλογική διάσταση της φόρμας του μαδριγαλιού και οι ποιητικές προεκτάσεις γίνονται πιο εμφανείς τονίζοντας τις σχέσεις μιας άλεκτης μουσικής ποιητικότητας. Ο Καζαντζάκης γνώρισε τον Μαρτινού το 1929 . Η Τσεχοσλοβακία αποτελούσε το κρυσφήγετο του Καζαντζάκη όπου αποσυρεται για μεγάλα χρονικά διαστήματα δραπετεύοντας από το Παρίσι μετά τα ταξίδια του κυρίως για να συγκεντρωθεί και να συγγράψει. Με το Μαρτινού διατήρησε μια στενή φιλική σχέση και συνεργασία που κορυφώθηκε με τη σύνθεση της όπερας το «Ελληνικά πάθη» που βασίστηκε στο μυθιστόρημα του μεγάλου κρητικού συγγραφέα «Ο Χριστός ξανασταυρώνεται».

Το έργο «Ελεγεία» για βιολί, ή βιόλα του **Ιγκόρ Στραβίνσκυ** γράφτηκε στη μορφή της ελληνικής ελεγείας και βασίζεται σε ένα θρηνητικό ύμνο αφιερωμένο στον φίλο του Στραβίνσκυ Αλφόνς Ονού ιδρυτού του κουαρτέτου Pro- Arte. Η μεταμόρφωση του θρηνητικού ύμνου σε διαφορετικές μορφολογικές αναπτύξεις όπως η μορφή της φούγκας με μέτρα κλειδιά καταμαρτυρούν τις μεταβάσεις προς την ολοκλήρωση του έργου προς ένα αρχέγονο τόπο..

Τα δύο Ιντερλούδια του γάλλου συνθέτη **Ζακ Ιμπέρ** συνετέθησαν το 1946 και αποτελούν ένα σημαντικό μίγμα μια ιδιότυπης έκφρασης για τις ανάγκες της σκηνικής μουσικής του έργου της Σουζάν Λιάρ «Ο γητευτής» . Στο πρώτο ιντερλούδιο από τη μια μεριά εκφράζεται αυτή η εύθραυστη γαλλική φινέτσα σε μια τριμερή μορφή ενώ στο δεύτερο από την άλλη πλευρά η ανδαλουσιανή αρχέγονη γοητευτική έκφραση και με ελκτική δύναμη μελωδική συγκρότηση που συνυπάρχει με τα έντονα ρυθμικά στοιχεία τα οποία παραπέμπουν σε αρχαιοελληνικές τελετουργίες.

Η σύνδεση της ρομαντικής και κλασικής σκέψης στο έργο του **Ρόμπερτ Σούμαν** σε σχέση μάλιστα με το εσώτερο κόσμο του ανθρώπου και την πνευματική ενδοεπικοινωνία και με τον φυσικό κόσμο συνδέεται ως ένα σημείο και με τη φιλοσοφία του Πλωτίνου Το έργο φανταστικά κομμάτια αρ. έργου73 θέτουν τη φαντασία ως εργαλείο αναζήτησης εσωτερικών προορισμών μέσω ενοράσεων.

Ο **Ντμίτρι Σοστακόβιτς** εκτός από την άμεση συγγενική σύνδεση από την πλευρά της μητέρας του με την Ελλάδα (Οι πρόγονοι της μητέρας του Σοστακόβιτς ήρθαν τον 14ο αιώνα στη Ρωσία από την Ελλάδα μαζί με μια ομάδα μοναχών που είχαν αναλάβει να επιβλέψουν τη μετάφραση ιερών βιβλίων από τα ελληνικά στα ρώσικα) διατηρεί στο συνολικό έργο του βαθιά την αίσθηση μιας οργανωμένης ποιητικότητας που έχει τις ρίζες της σε μια αρχέγονη αναδημιουργική ρυθμικότητα. Το πρώιμο έργο σονάτα για βιολοντσέλο και πιάνο αρ. έργου 40 αποκαλύπτει αυτή ακριβώς την ποιητική μεταπλαστική δυνατότητα στην μουσική έκφραση του Ντμίτρι Σοστακόβιτς.

Το έργο Ρεβερί για κόρνο και πιάνο του **Αλεξαντρ Γκλαζούνωφ** γράφτηκε το 1890 και αποτελεί ένα σημαντικό δείγμα του ρωσικού μεταφυσικού ρομαντισμού. Βαθιά συνδεδεμένος με την ρωσική εθνική μουσική σχολή ο Γκλαζούνωφ είχε άμεση σύνδεση και με την πνευματική κληρονομιά των ρώσων ρομαντικών δημιουργών αλλά και με την πνευματική διασύνδεση τους στο θέμα της βιωματικής σχέσης του ρομαντικού ήρωα με την κοινωνία.

Ιχνη που συνδέονταν με την ποιητική φιλοσοφία του Πούσκιν, του Μιχαήλ Λέρμοντοφ, του Φιοντόρ Τιούτσεφ αλλά και του Λόρδου Βύρωνα. και οδηγούσαν σε μια χαρακτηριστική μουσική ποιητική.

Οι 15 μικρές παραλλαγές για πιάνο του **Νίκου Σκαλκώτα** συνετέθησαν το 1927 και είχαν αφιερωθεί στον Σπύρο Φαρανάτο. Οι παραλλαγές πάνω σε μια κεντρική ιδέα που διαγράφεται μέσα σε οκτώ μέτρα σε ελεύθερο ατονικό ιδίωμα προβάλλουν τις πολλαπλές εκφάνσεις των διαφορετικών εκφράσεων ενός πυρήνα μουσικών σκέψεων και τις εντυπωσιακές δυνατότητες του Νίκου Σκαλκώτα στην μεταμορφωτική μετάπλαση κεντρικών ιδεών δίδοντας τους άλλη χαρακτηριστικότητα μεταδίδοντας έτσι ένα ρεαλιστικό αποτύπωμα της ίδιας της ανθρώπινης μεταβλητότητας.

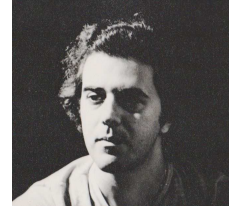
Το έργο του **Κώστα Κυδωνιάτη 2^η** ελληνική σουίτα για βιολοντσέλο και πιάνο γράφτηκε το 1962. Ο «Πελοποννησιακός Χανιώτικος» είναι το 5^ο μέρος της σουίτας και μεταδίδει αυτή την ιδιαίτερη ικανότητα του Κυδωνιάτη στην αναστοχαστική επεξεργασία ελληνικών θεμάτων προς μια νέα μορφολογία που εκμεταλλεύεται ιδιαίτερες τοπικότητες στις εκφράσεις των οργάνων αλλά και του τρόπου χειρισμού της ρυθμικής και μελωδικής κίνησης δίδοντας βάρος στην εσωτερική και βιωματική έκφραση που συνδέεται με την ελληνική μουσική μνήμη.

Ο αρχαγγελίτικος σκοπός της Ρόδου του **Γιάννη Κωνσταντινίδη** για βιολί και πιάνο ανήκει στη δωδεκανησιακή σουίτα μια εκλογή 22 τραγουδιών και χορών που επεξεργάστηκε με τον δικό του μοναδικό τρόπο ο Γιάννης Κωνσταντινίδης βασιζόμενος στη συλλογή δωδεκανησιακών τραγουδιών και χορών του Μπο Μποβί. Χρησιμοποιεί μια δική του τεχνική επεξεργασίας και εναρμόνισης της δημοτικής μελωδίας που εδώ βασίζεται σε μια ροδίτικη μαντινάδα «Ας τραγουδήσω κι' ας χαρώ» που την αναδιαμορφώνει σε μια κυκλική μορφή παραλλάσσοντας το κεντρικό της θέμα. με γεφυρικά περάσματα.

Η σονατίνα του **Λώρη Μαργαρίτη** συνετέθη γύρω στα 1922 και αποτελεί ένα σημαντικό δείγμα μιας ιδιότυπης ελληνικής ρομαντικής προσέγγισης μέσα από μια κοσμοπολίτικη θέαση και το πνεύμα του συνιβεραλισμού της εποχής του με ένα υψηλό επίπεδο δεξιοτεχνίας που ενσωματώνει πολλά και διαφορετικά ρεύματα της ευρωπαϊκής πιανιστικής έκφρασης.

Το έργο 'Αμάραντος' του **Κωνσταντίνου Δ. Κακαβελάκη** είναι το τελευταίο τμήμα μιας ευρύτερης συνθετικής ενότητας με τον γενικότερο τίτλο «Συμπνοή» αποτελούμενη από 5 μέρη βασίζεται στην ιδέα της συνύπαρξης και της συμφιλίωσης. Η συμφιλίωση με τη φύση και το περιβάλλον τίθενται στο γενικότερο έργο ως προτεραιότητα μιας επείγουσας ανάγκης για την ίδια την επιβίωση του ανθρώπου και συνδέεται με την ίδια την μορφολογική ανάπτυξή του.

Τιμώντας την μνήμη του Δημήτρη Καψωμένου σημαντικού καλλιτεχνικού διευθυντή του Βενιζέλειου Ωδείου στα Χανιά η δημιουργική ομάδα του Συλλόγου των Φίλων του Mozart με την επίσκεψή της στα Χανιά παρουσιάζει δύο έργα του συνθέτη και μουσικοπαιδαγωγού Δημήτρη Καψωμένου από τη συλλογή «Στη μικρή πόλη» για βιολί και πιάνο . α) Του δειλινού ο στοχασμός και β) Χορός στο φοινικόδασος σε προσαρμογή για φλάουτο, βιολί και βιολοντσέλο προσφορά του Συλλόγου Φίλων του Mozart. Περίπου χρονολογούνται γύρω στα 1982 και διέπονται από μια νοσταλγική διάθεση που συνθέτει συνειρμικές ηχητικές εικόνες μνήμης με διαφορετικές υφολογικές προσεγγίσεις.

που σκιαγραφούν διαφορετικές κατευθύνσεις παραδόσεων σε ένα φανταστικό τόπο.

Δημήτρης Καψωμένος

Συνθέτης στο χώρο της έντεχνης μουσικής, ο Δημήτρης Καψωμένος γεννήθηκε στην Αθήνα και μεγάλωσε στον Αλικιανό Χανίων. Άρχισε τις μουσικές σπουδές του στο Βενιζέλειο Ωδείο Χανίων, κοντά στη Λελέ Φανδρίδου και το Μιχάλη Βλαζάκη. Συνέχισε στο Εθνικό Ωδείο Αθηνών, με δασκάλους τον Γκαστόν Δεπόλα και τη Ναυσικά Βουτυρά στο τραγούδι, την Κρινώ Καλομοίρη στο πιάνο, τον Χαρ. Εκμετσόγλου στην κιθάρα, τους Μιχάλη Βούρτση, Σώτο Βασιλειάδη και Λεωνίδα Ζώρα στα θεωρητικά. Στη διάρκεια των σπουδών του είχε πολλές διακρίσεις (επαίνους, βραβεία και χρηματικά έπαθλα) και έλαβε έξι πτυχία στους αντίστοιχους τομείς (τραγούδι, όργανα και ανώτερα θεωρητικά). Στην Ιταλία πραγματοποίησε ανώτατο κύκλο σπουδών στα κρατικά Ωδεία της Φλωρεντίας και της Μπολόνιας, καθώς και στη Μουσική Ακαδημία της Σιένα, όπου παρακολούθησε Μπάντα, Διεύθυνση Ορχήστρας και Σύνθεση, κατακτώντας αντίστοιχα διπλώματα. Δάσκαλοί του υπήρξαν οι Carlo Prosperì, Franco Donatoni, Semerado, Rosada κ.ά.

Ως συνθέτης έχει γράψει 95 έργα, που καλύπτουν ένα ευρύτατο φάσμα μουσικών ειδών: 8 έργα για πιάνο, 5 για φλάουτο, 12 για κιθάρα, 3 για βιολοντσέλο, 27 σουίτες (Μουσική δωματίου), 10 χορωδιακά, 11 για δύο και τρεις φωνές, 2 για μια φωνή και πιάνο, 3 σχολικά τραγούδια και συνθέσεις, 4 μουσική για θέατρο και 10 Συμφωνίες, από τις οποίες η τελευταία, με τίτλο «Συμφωνία των Λευκών Ορέων», παρέμεινε ημιτελής (όλο το αρχείο του, με τις αυτόγραφες παρτιτούρες των έργων του, έχει κατατεθεί στο Μουσικό Τμήμα του Ιονίου Πανεπιστημίου). Έργα του έχουν διακριθεί σε διαγωνισμούς σύνθεσης και έχουν εκτελεσθεί σε πολυάριθμες συναυλίες στην Ελλάδα και στο εξωτερικό (Ιταλία, Γερμανία, Φινλανδία, ΗΠΑ, Κύπρο και Γιουγκοσλαβία). Η Συμφωνική Ορχήστρα του Βελιγραδίου, υπό τη διεύθυνση του διάσημου μαέστρου Αλέξανδρου Βούιτς, έχει εντάξει στο ρεπερτόριό της τα συμφωνικά έργα του Δημήτρη Καψωμένου και έχει δώσει πολλές συναυλίες στη Σερβία και στην Ελλάδα αφιερωμένες στον Έλληνα συνθέτη και το έργο του. Ο Δημήτρης Καψωμένος έδρασε, στο μεγαλύτερο μέρος της επαγγελματικής του σταδιοδρομίας, στην Αθήνα, ως καθηγητής του Εθνικού Ωδείου και της Μέσης Εκπαίδευσης, αλλά και στην Κρήτη για σημαντικό διάστημα, όπου χρημάτισε Καλλιτεχνικός Διευθυντής του Βενιζέλειου Ωδείου Χανίων. Υπήρξε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνδέσμου Ελλήνων Μουσουργών, πρόεδρος της Ένωσης Καθηγητών Μέσης Εκπαίδευσης, εμπνευστής και ιδρυτής του Συλλόγου «Συμφωνική Ορχήστρα Κρήτης», με στόχο τη δημιουργία των προϋποθέσεων μουσικής παιδείας και στελεχών για τη συγκρότηση *Συμφωνικής ορχήστρας στην Κρήτη*, που υπήρξε το μεγάλο όνειρο της ζωής του. Στην κατεύθυνση αυτή έμεινε πιστός, μέσα από τη δημιουργία σεμιναρίων υψηλού επιπέδου, και μέσω του θεσμού «Παγκρήτιες Μουσικές Εκδηλώσεις», που

ίδρυσε και διηύθυνε επί σειρά ετών. Οι «Παγκρήτιες Μουσικές Εκδηλώσεις» ήταν θερινά σεμινάρια μηνιαίας διάρκειας, που οργάνωνε ο Δημήτρης Καψωμένος αρχικά στη Σητεία (1987) και ακολούθως στα Χανιά (ως τις παραμονές του θανάτου του, Φθινόπωρο 1993 – Απεβίωσε ενώ είχε αναπτύξει μεγάλη πολιτιστική δραστηριότητα, με δημοσιεύματα, ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές εκπομπές, υποτροφίες για νέους μουσικούς). Στα σεμινάρια αυτά μετείχαν καθηγητές διεθνούς κύρους, βιρτουόζοι σε όργανα Συμφωνικής ορχήστρας, προσκεκλημένοι από πολλές ευρωπαϊκές χώρες, προκειμένου να διδάξουν νέους μουσικούς απ' όλη την Ελλάδα, οι οποίοι φιλοδοξούσαν να τελειοποιήσουν τη γνώση τους, για επαγγελματικούς λόγους. Μετά την ολοκλήρωση των μαθημάτων, καθηγητές και σπουδαστές περιόδευσαν σε πόλεις και χωριά της Κρήτης προσφέροντας στο κοινό δωρεάν συναυλίες συμφωνικών έργων, που είχαν προετοιμάσει στη διάρκεια του σεμιναρίου.\

Για την προσπάθειά του αυτή και για το σύνολο του έργου του, ο Δήμος Χανίων τον τίμησε μετά θάνατον, δίνοντας το όνομά του σε μια οδό της πόλης.